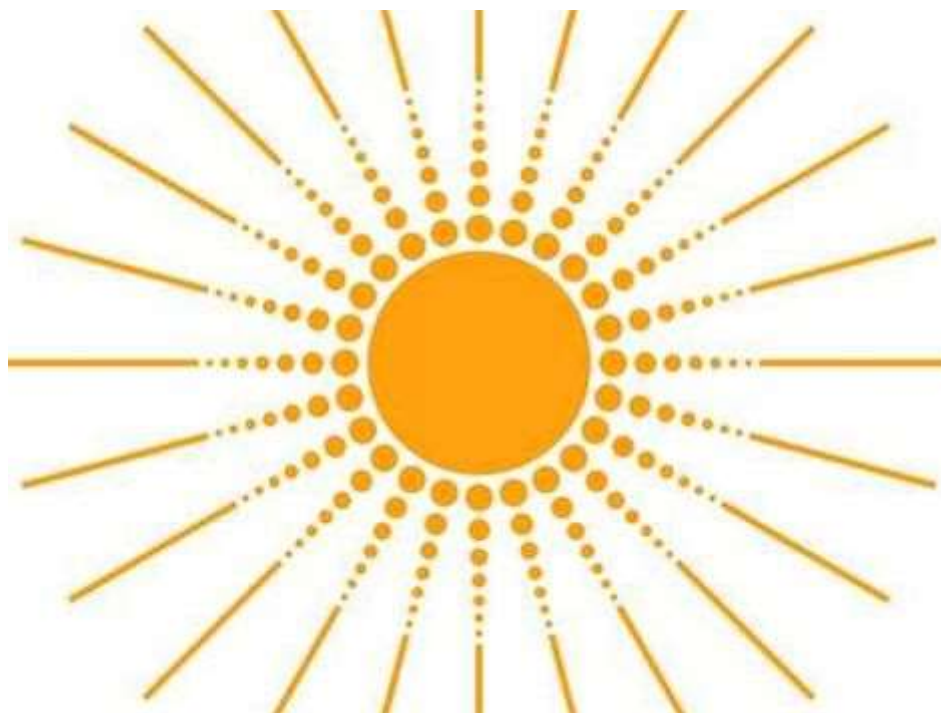

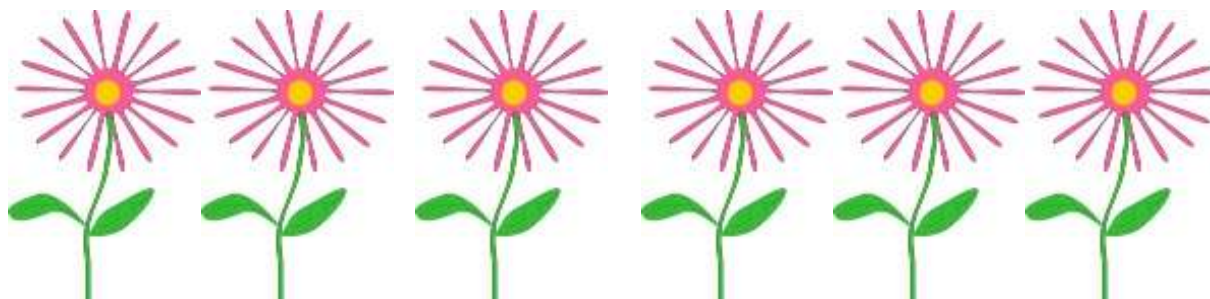
Trnavský
samosprávny
kraj

*Časopis klientok Domova sociálnych služieb
pre deti a dospelých v Rohove*

Letné vydanie: august 2016

Rohovské letné noviny

Obsah

Úvodné slová ...	3
<i>Naše redaktorky a ilustrátorky ...</i>	<i>4</i>
<i>Sme super kamarátky ...</i>	<i>7</i>
<i>Leto v našom zariadení je krásne ...</i>	<i>8</i>
<i>Básnenie s Miriam...</i>	<i>11</i>
<i>Básnenie ...</i>	<i>12</i>
<i>Leto je najlepšie ...</i>	<i>13</i>
<i>Ja leto nemusím ...</i>	<i>14</i>
<i>Tri dni vo Zvolene ...</i>	<i>15</i>
<i>Rekreácia v Plaveckom Podhradí ...</i>	<i>18</i>
<i>Na púti ...</i>	<i>21</i>
<i>Moje prázdniny ...</i>	<i>22</i>
<i>V Malackách na kofole ...</i>	<i>23</i>
<i>Princezné z kaštieľa ...</i>	<i>24</i>
<i>Alžbetin príbeh ...</i>	<i>25</i>
<i>Ako dobre sa poznáme?... </i>	<i>26</i>
<i>„Len tak“ - pre radosť ...</i>	<i>27</i>
<i>Úsmevy našich dievčat ...</i>	<i>29</i>
<i>Z našej kuchyne ...</i>	<i>30</i>
<i>Dobroty z našej kuchynky ...</i>	<i>32</i>
<i>Blahoželáme ...</i>	<i>35</i>
<i>Relax v parku ...</i>	<i>36</i>
<i>Krásy objavené na vychádzkach ...</i>	<i>38</i>
<i>Pohoda na terasách ...</i>	<i>39</i>
<i>A na záver ...</i>	<i>40</i>
<i>Odborná príloha ...</i>	<i>41</i>

Úvodné slová

Opäť sa Vám dostal do rúk časopis, ktorý tvoria a píšu naše klientky. Rozhodli sme sa pokračovať v jeho vydávaní, pretože je skvelým zrkadlom ich emócií, zážitkov, snov a predstáv. Vďaka časopisu môžete nazrieť do života našich klientok. Ony sa rady podelia o to pekné, čo zažívajú. Niekedy možno budú chcieť dať na papier aj to, čo ich trápi alebo po čom túžia a písanie bude pre ne spôsob, ako to povedať svetu. Pre nás a pre Vás je to zároveň príležitosť lepšie spoznať, pochopiť a môcť pomôcť.

Príspevky do nášho časopisu vznikajú rôznym spôsobom. Niektoré klientky písali spontánne, po večeroch, bez potreby usmerniť alebo pomôcť. Niektoré boli napísané spoločne, v rámci skupiny, na terapiách. V skupinách si vzájomne klientky pomáhali a dopĺňali sa. Verše sú výsledkom slovných hier, ktoré tvoria súčasť podpory v oblasti komunikácie a rozvoja slovnej zásoby. Potvrdzujú zároveň, že našim klientkam nechýba ani zmysel pre humor. Možnosť prispieť do časopisu, majú aj klientky, ktoré nevedia písať. Ich slová a myšlienky sú buď priamo prepísané alebo je urobený ich zvukový záznam, ktorý sa potom spracuje ako príspevok. No a tie, čo nevedia rozprávať majú možnosť kresliť k aktuálnym témam obrázky podľa vlastnej fantázie alebo urobiť fotografiu.

Úloha šéfredaktorky časopisu spočíva v podpore a motivácii klientok k písaniu, v ich sprevádzaní počas tvorby a v prípade potreby v poskytovaní rady. V záverečnej fáze robí pravopisnú a grafickú úpravu časopisu.

Všetky fotografie a obrázky použité v časopise boli vybrané spoločne s klientkami, ktoré navštevujú žurnalistický krúžok. Rešpektované boli ich názory a postoje. Do tvorby tohto vydania Rohovských letných novín sa všetky pustili s veľkým oduševnením a s láskou. Ako dôkaz toho, že u nás je lásky dosť sme použili nasledovnú fotografiu hlinených srdiečok z našej artedielne. Máme ich neúrekom.

Silvia Štefková (šéfredaktorka časopisu)

Naše redaktorky a ilustrátorky

Sme super kamarátky

Žiť medzi samými ženami nie je ľahké. Každá je iná. Jedna chce to, iná tamto. Každá má rada niečo iné. Jedna sa parádi a druhá kašle na to. Sme všelijaké. Niekedy si pomôžeme, niekedy sa povadíme. Nie vždy máme na všetko náladu. Dôležité je však to, že sa máme navzájom rady. Keď sa niektorá z nás zle cíti alebo je smutná, tak nás to mrzí tiež a bolí nás to spolu s ňou. Keď má niektorá dobrú náladu, tešíme sa všetky tiež. Oslavujeme spolu aj sviatky a narodeniny. Poseďme pri torte, káve, hudbe a tancujeme. Obdarujeme sa navzájom malými darčekom, ktoré potešia. Máme kopu spoločných zážitkov a spomienok,

Zuzana Bučková

Leto v našom zariadení je krásne.

Náš park je v lete plný kvetov a plný vône. Hrá rôznymi farbami. Stromy nám poskytujú

tieň. Pod ich bohatými zelenými korunami čerpáme novú energiu. Každý deň počúvame spev vtákov. Všade bzučia včely a lietajú motýle. Občas sa objaví zajačik alebo nám nad hlavou preletí vzácna sova, či farebný d'ateľ. S obľubou pozorujeme veveričky, ktoré skáču z konára na konár.

Spoločnosť nám robí kobyľka Jesica, ktorá sa k nám občasne vždy rada pridá. Naše stromy nám dávajú aj úrodu. Pochutíme si na čerešniach, višniach, jablkách, hruškách, slivkách a máme aj jahody a chutné kríky s malinami. V tráve objavujeme kvety, bylinky a obdivujeme hríby, ktoré sa objavujú po daždi. Každý deň je na čo sa dívať.

Leto v našom parku je aj chutné!

V lete sa veru nenudíme. V parku hrabeme pokosenú trávnu, ktorú potom sušíme. Robíme to preto, aby mala naša Jesica v zime, čo žrať. Seno krásne vonia a my si pri práci zvykneme aj zaspievať. Seno vždy treba niekoľkokrát poriadne poprehadzovať, aby bolo dobre suché. To už sme sa dávno naučili. Práca

nám ide od ruky. Nezabúdame sa starať ani o naše záhonky a o kvety, ktoré potrebujú v lete dostatok vody. Pri oddelení č. 3 máme novú záhradku a v nej okrasné stromčeky, kvety, ovocie aj zeleninu. Dievčatá, spolu s pani opatrovatelkami, sa starajú o to, aby bola stále krásna a plná úrody. Aj naše školáčky majú v nej svoj kúsok a na ňom pracujú v rámci pestovateľských prác.

Záhonky 10. oddelenia nám Dostal sa k nám v balíku. stromčekom. Už vyše pol roka najväčšiu radosť má z neho

stráži malý červený trpaslík. Objavil sa pod vianočným je súčasťou nášho parku, no a naša Miriam. Je super? Všetak?

Relax v bazéne je skvelý. Schladieť sa v horúce dni je tá najlepšia vec. My máme ten náš bazén v parku tiež stále obsadený. Na tvárach našich klientok vidno, že je to paráda!

BÁSNENIE S MIRIAM

Kúpanie

Čakáme už od rána, že pôjdeme do vodičky,

zmáčame si ruky aj nožičky,

čľapi-čľapi-čľap.

Budeme sa kúpať.

Kedy?

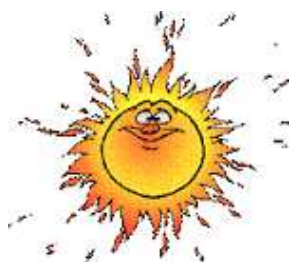
Dnes, zajtra aj inokedy.

Prídu aj dvojčári,

bude radosť preveliká,

juchuchu, jachachacha...

Miriam Geršičová

Verš pre Dominiku

Čvirikajú vrabce

na tú našu Dominiku:

„Čo tu lietaš na vozíku?“

Miriam Geršičová

Básnenie

Óda na kamarátku Lýdiu

*Keď je deň nanič,
zapne Lyďka magič,
náladu si spraví,
potom všetkých zdraví.*

*Keď sa jej deň vydarí,
aj kávičku si uvarí.
Vždycky, keď ju vypije,
rada sa usmeje.*

*Keď ráno vstane z postele,
vykročí z izby vesele.
Nikdy sa jej nelení.
Občas má aj nervy
a chodí v kruhu po oddelení.*

*Vtedy si aj hundre:
„Keď ste také múdre,
keď ste také dámy,
robte veci samy.“*

*Do denníka píše, čo zažíva,
vo voľnom čase vyžíva.
Žiadna iná,
nie je taká športovkyňa.*

*Je dobrá futbalistka
a super humoristka.
Zvláda toho veľa,
je herečka skvelá.*

*Pomáha na oddelení číslo päť,
Všetko už vie naspamäť.
Pomáha Aničke, Romanke aj Kvetke
na obľúbenej päťke.*

Kolektívna práca: Zuzana Bučková, Denisa Hamburgová, Michaela Šimková a Zlatica Švrčková

Naša Zuzana

*Naša Zuzana,
sprejuje sa od rána.
Všade, kde je ona,
je cítiť vôňa.*

Lýdia Perediiová a Zdenka Pavlíková

Leto je najlepšie!

Mám dlhé vlasy a rada nosím obľúbené štipce. Rada háčkujem kvetinky a obaly na mobil. Mám rada leto. Vtedy sa dá dobre relaxovať. V lete počúvam hudbu, najmä Senzus. Hrám spoločenské hry, karty a domino. Všade nosím so sebou obľúbenú kabelku a v nej svoje obrázky. Nosím pri sebe aj bábiku, Magdalénku. Taká som.

Už máme odokrytý veľký bazén v parku. Teším sa, kedy sa budem kúpať. Chodím pomáhať na 7. oddelenie. Kŕmim dievčatá a pomáham ich obliekať, učesať, namastiť. Dávam pozor, keď sú vonku na terase. Teraz v lete bývajú na terase často. Majú tam aj bazén. Do vody v bazéne chodia najradšej Gabika, Katka a Janka. Špliechajú sa a vykrikujú. Aj ja sa doňho namočím. Na lete mám najradšej zmrzlinu. U nás dostávajú nanuky. Milujem aj sladký melón. Mám to rada. Leto je najlepšie.

Silvia Galgociová

Ja leto nemusím!

Ja nejaké leto neoblubujem. Často si musím prezliekať spotené tričko. Tvár si stále potrebujem umývať, lebo som spotená. Ofinu mám prilepenú, pot mi tečie do tváre a štípu ma oči. Vždy sa teším na to, kedy bude chladnejšie. Na lete mám rada akurát chladené nápoje, aby som sa mohla osviežiť. Často pijem pomarančovú a grepovú šťavu. Milujem ľadovú kávu, kofolu a nanuky. Mám rada more. Tam si viem leto predstaviť. Máčala by som si nohy, zbierala by som mušličky. Tam – pod slnečníkom, by som leto vedela vydržať.

Jana Malíková

Letné zážitky

Tri dni vo Zvolene

Prežila som tri zaujímavé dni. Ja, Lýdia a Nora, spolu s terapeutkou Miriam Nôžkovou a Martinkou Blažkovou sme boli vo Zvolene. Pozvali nás na vernisáž výstavy prác klientov DSS Symbia. Prvý deň, hneď po príchode sme navštívili zámok. Bol veľmi veľký a pekný. Vernisáž začala poobede. Videli sme hlinené mačky, myši, zaujímavé hlinené ruky. Na výstave ďalej boli tkané koberce. Vystavovali pekné maľované obrazy. Páčil sa mi obraz loďky. Ponúkli nám slané aj sladké koláčky, kávu, džús aj vodu. Večer sme boli na pizze. Druhý deň sme boli na výlete v Banskej Štiavnici. Boli sme v bani pod zemou. Videli sme fúriky, s ktorými chlapi musia robiť. Bolo tam chladno. Tretí deň sme relaxovali. Veľa sme sa rozprávali a pili sme kávu. Dobré tam varili. Zvolen je veľmi pekné mesto.

Zuzana Bučková

Vernisáž výstavy s PaedDr. Janou Izraelovou

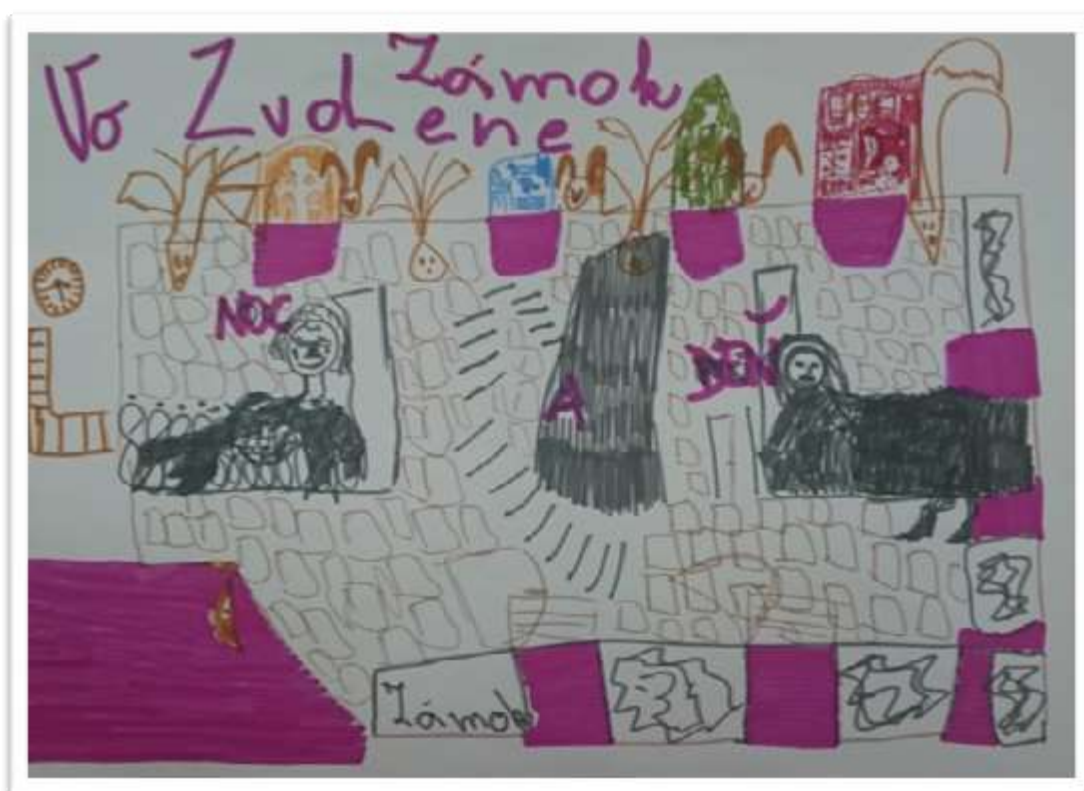
Zvolenský priatelia

Na Zvolenskom zámku

Vo Zvolene na námestí

Zvolenský zámok podľa Zuzky Bučkovej

Rekreácia u Plaveckom Podhradí

Boli sme v Plaveckom Podhradí. Chodili sme na vychádzky. Vozili sme sa na koni. Boli sme v jaskyni. Kúpali sme sa v bazéne. Mali sme opekačku. Bolo nám super. Boli sme tam 5 dní. Spolu s nami bola Janka Kuklová, Lucia Janíková, Miriam Nôžková a pani riaditeľka, Monika Knezovičová.

Lýdia Perediová

Na Plaveckom hrade

Jaskyňa pod Plaveckým hradom

Na návšteve v DSS Plavecké Podhradie

Plavecký hrad podľa Nory Baričovej

Jazda na koči od Kristíny Delemanovej

Na púti

Na začiatku prázdnin sme boli veľkým autobusom v Hronskom Beňadiku. Duchovný otec farnosti Rohov, vdp. Marián Horváth, bol s nami. Všetky ho máme rady. Najprv sme boli v kostole na svätej omši. Spoločne sme sa modlili. Potom sme boli na krížovej ceste na Kalvárii. Vyšlapali sme na obrovský kopec. Je tam pekné prostredie. Videli sme celé okolie, zrúcaninu a maličké kaplnky.

Počasie bolo horúce. Schladili sme sa v starom kláštore. Bol studený a príjemný. Dostali sme občerstvenie a veľa sme pili. Na ceste späť sme boli na kofole, kávičke so šľahačkou a zmrzline. Pekný deň.

Kolektívna práca: Silvia Galgociová, Lýdia Perediiová, Zuzana Bučková a Miriam Geršičová

Farský kostol v Hronskom Beňadiku

Naše pútničky

MOJE PRÁZDNINY

Mám 2 domovy. Jeden v DSS Rohov a druhý v Novom Meste nad Váhom. Letné prázdniny trávim väčšinou v Novom Meste u babky. Aj tento rok som sa mala dobre. Každý deň som babke pomáhala upratovať a variť. Keďže mám rada leto a viem plávať, chodili sme sa so sestrou kúpať na Zelenú vodu. Je tam čistá voda a pekná pláž. Majú tam pekné a farebné lehátko. Vždy sme si dali kofolu a hamburger.

So sestrou som bola na oslave 50. narodenín u pani Pavly. Je to sestrina kolegyňa. Mala som veľkú radosť. Bavila som sa dobre. Hrali pekné pesničky. Pochutila som si na torte a chlebíčkoch.

Bola som aj s bratom -Vladom. Nevidela som ho 5 rokov. Býva v Bratislave spolu s priateľkou Monikou. Tam aj pracuje. Pozval ma do reštaurácie. Mala som pizzu, kofolu a zmrzlinu.

Doma, v DSS Rohov, mám dobré kamarátky. Rada pomáham sestričkám. Veľmi ma to baví. Dobré si rozumiem so všetkými sestričkami, opatrovatelkami aj terapeutkami. Leto v Rohove je dobré. Máme bazény. Každý rok nejakú dovolenku. Aj pri mori. Chodíme do Kunova do Svetlušky. Tam je tiež super. Som rada, že som v Rohove. Je mi tu veľmi dobre.

Emília

V Malackách na kofole

Bola som doma na prázdninách. Už pred odchodom som sa na všetkých veľmi tešila. Hlavne na tety a psov. Keď som prišla do Malaciek, tak sme sa všetci veľa rozprávali. Mala som z toho radosť. Tatko mi dal 1 euro a ja som išla na kofolu. Nebola som tam sama. Boli so mnou sesternice, ktoré sa volajú Eva Mária a Henrieta s frajerom Robom. Bola som aj v obchode Lidl, s bratrancom a sesternicami. Doma na dvore som sa hrala so psami. Bola som od nich celá chlpatá. Dozvedela som sa aj novinu, že môj bratranec je už otcom. Bola som nakuknúť aj neterku. Volá sa Melánia. Aby som nezabudla, na spomínanej kofole sme sedeli 3 hodiny. Počúvali sme cigánske piesne a bolo tam veľa kamarátov. Bolo super.

Denisa

Krátka rozprávka:

Princezné z kaštieľa

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden kaštieľ. Stál na vysokom vrchu. V kaštieli žilo stodvadsať princezien, ktoré boli všelijaké. Niektoré boli malé, iné veľké, niektoré smutné a iné usmiate. Niektoré rady ležali v posteli a spali, niektoré jazdili na vozíčku. Niektoré boli mrzuté a niektoré zas šťastné. Princezné chodili každý deň na vychádzky do krásneho parku. Počúvali tam, ako štebocú vtáky. Každú sobotu bývala zábava a vyhrávali im tam. V lete a cez prázdniny sa kúpali v bazéne. Jedli nanuky, bublinkové minerálky, džúsy, čaje, sirupy a ochutené vody. Mali rady dobré jedlo. Všetky hodovali a jedli pečené kuriatka. Niektoré pomáhali umývať riad, odnášať odpadky, chystali handričky, plienky, teplú vodu, nosili raňajky, obedy, večere, odnášali prázdne riady do kuchyne a strážili deti. Niektoré rady maľovali. Niektoré zase tancovali a počúvali hudbu z magnetofónu.

Jedného dňa k nim zavítal princ a volal sa Paťo. Tak sa mu tam páčilo, že zostal s princeznami. Všetky princezné ho obletovali a každý deň ho vozili po parku. Princ Paťo si túto starostlivosť užíval. Tak to bolo kedysi a tak je to aj dnes. V kaštieli stále žijú princezné, aj princ Paťo, až dodnes. Žijú tam a budú žiť, až kým nepomrú. A prišla jedna veverička a našla zakopaný zvonec a rozprávky je koniec.

Kolektívna práca: Jana Malíková, Zuzana Bučková, Alžbeta Szomolaiová, Lýdia Perediiová a Mária Kohnútová

ALŽBETIN PRÍBEH

JA A MOJE DETI

Marko bol ešte v brušku, keď Adamko mal 2 roky. Bol pekné, usmievavé dieťa. Rád papal z cumlíka. Keď sa Marko narodil, Adamko žiarlil. Začal Marka biť. Ja som ho však zastavila a vysvetlila som mu, že obidvoch mám rada.

Všetko som im kupovala. Varila som, aj som piekla. Pre Marka som varila kravské mlieko. Dávala som mu z fľaštičky piť. Pekne som sa o deti starala.

Keď som ochorela, Adamko mal 4 roky. Marko mal 4 mesiace, keď mi ho zobrali. Bolo to veľmi smutné. Aj ťažké.

Teraz sa majú dobre. Obaja sú v pestúnskej starostlivosti, u pani doktorky v Trnave. Stále spomínam na nich. Dnes majú už 13 a 15 rokov. Aj za nimi plačem.

Mám veľmi rada obidvoch. Chcela by som im to povedať. Bola by som rada, keby ma prišli pozrieť. Veď ja žijem!

Alžbeta Szomolaiová

AKO DOBRE SA POZNÁME?

Skúste nájsť odpovede na nasledovné otázky:

Ktorá z nás ...

- ... nosí pri sebe bábičku menom *Magdalénka*?
- ... je najvyššia?
- ... je najstaršia?
- ... zvykne zatvárať oči pri rozprávaní?
- ... najviac a najradšej háčkuje?
- ... má najdlhšie vlasy?
- ... najradšej pomáha v práci?
- ... vyžaduje neustále počúvanie hudby?
- ... najradšej pestuje kvety?
- ... najradšej pomáha našim údržbárom?
- ... miluje hrať sa s vlasmi?
- ... je najviac „urozprávaná“?
- ... ovláda niekoľko jazykov?
- ... má najdlhší denník?
- ... najradšej číta a rozpráva rozprávky?
- ... bola v Amerike?
- ... má stále nedostatok papiera a zošitov?
- ... sa upokojuje chodením v kruhu po miestnosti?

„Len tak“

Zamyslime sa a odpovedzme si i na tieto otázky:

- *Kedy sme niekoho naposledy pohladili – „len tak“?*
- *Kedy sme naposledy niekomu povedali nieco pekne – „len tak“?*
- *Kedy sme sa na niekoho usmiali – „len tak“?*

Spravme to – „len tak“ - pre radosť a potešenie. Usmejme sa ráno na všetkých, pohladíme pri každej nožnej príležitosti a rozprávajme o pekných veciach.

ŠŠ

Spravme deň krajším. Nestojí to veľa.

„Úsmev je svetlo, ktoré pri pohľade do očí naznačí, že srdce je doma.“

Louis Našou

Naším receptom pre vyčarovanie dobrej nálady je pieseň – Úsmev, ktorú určite všetci dobre poznáte. Je naša obľúbená. Skúste si ju aj vy zaspievať. Melódia je lákavá a určite vás poteší!

Úsmev

(Text piesne skupiny MODUS)

*Úsmev - nie je žiadna šifra, je to malá výhra líc.
Úsmev - skús ho ďalej prihrať, oblúčikom do ulíc.*

*Úsmev - ten vždy do troch ráta, jamky do líc fúkne ti.
Úsmev - v čiapke kamaráta, pehavo sem príletí.*

*Úsmev, úsmev - to je šanca premenená.
Úsmev, úsmev - detské líca červené má, červené má.*

*Úsmev - vie ho každé dieťa, k nemu dovedie ťa hneď.
Úsmev - ten si voľne lieta, v detských tvárach naspamäť.*

*Úsmev - ľahučko sa šíri, poštou dievčat chlapcov líc.
Úsmev - nezbedný a číry, leť si z ulíc do ulíc.*

Úsměvy ... našich dětí

Z našej kuchyne...

✚ „Čo robia naše kuchárky dobre? ...Varia dobre. Paprikáš s hríbami, hranolky, vyprážanú salámu, krokety, segedínsky guláš, rizoto aj parené buchty. Naše kuchárky výborne varia. Ja viem tiež variť. Aj moja babka vie variť. Ďakujem za raňajky, obedy aj večere.“

Alžbeta Szomolaiová

✚ „U nás v Rohove varia naše kuchárky výborne. Minule sme mali na obed hlivový paprikáš. Bola to novinka. Bol výborný. Ja, keď mám službu a chodím pre stravu do kuchyne, vždy sa pani kuchárkam poďakujem pekne za raňajky, obed aj večeru. Včera boli diétne párky s horčicou na raňajky. Milujem ich. Čo dodať? Proste – dobre tu varia. Minulý mesiac som sa tu tak dobre najedla ako v reštaurácii.“

Jana Malíková

✚ „Pomáham v kuchyni. Za kuchárkami a dobrým jedlom chodím rada. V kuchyni vždy všetko dobre voní. Cítiť to až von. Vďaka, že máme také kuchárky.“

Zuzana Bučková

✚ „Ja mám najradšej segedínsky guláš s knedľou. Mám rada aj opekané zemičky. Naše kuchárky to vedia skvele urobiť. A mám rada aj sladučkú krupicovú kašu, ktorú mávame k večeri.“

Miriám Geršičová

✚ „Ja mám veľa obľúbených jedál z našej kuchyne. Napríklad na raňajky mám rada syrovú nátierku. Na obed ľúbim rajčinovú polievku so syrom, ktorá býva chutná a sladká. Teším sa na špenátové halušky so smotanou. Máme ich práve dnes. Sú chutné. Francúzske zemiaky z našej kuchyne mám najradšej k večeri. Mňam.“

Dominika Melencová

✚ „Rada chodím pomáhať do kuchyne. Tam rada pracujem. Umývam riady. Všetko sú tam dobré kuchárky. Varia moje najobľúbenejšie jedlo - segedínsky guláš a koložvársku kapustu.“

Jana Juráňová

Dobroty z našej kuchynky

Kvasené uhorky, ktoré sme si sami pripravili boli príjemným osviežením v horúce letné dni.

Puding s piškótami a ovocím je tiež výborný. Jeho príprava a varenie je pre nás zábava.

Sušenie sliviek je obľúbenou činnosťou, výsledkom ktorej je zdravá a chutná maškrta.

Chutné a zdravé sú aj sušené jablká zo stromov v našom parku.

Naša cibuľa – vlastnoručne vypestovaná je najchutnejšia.

Naša obľúbená delikatesa:

Chlieb s masťou a cibuľou

MŇAM!

Blahoželáme!

Narodeniny mali tieto klientky:

Júl:

Uhlárová Tatiana

Csergeová Renáta

Hlavatá Sabina

Biháriková Soňa

Bundalová Mária

Halušková Hana

August:

Tóthová Darina

Baričová Nora

Bučková Zuzana

Juráňová Jana

Vančovská Zuzana

Richterová Scarlet

Gábllová Kristína

Turzová Katarína

Biháryová Emília

Hajnalová Alica

Kollnerová Klaudia

Zatková Zdenka

Haršányová Veronika

Konúpková Helena

Mihoková Nikola

Všetkým prajeme len to naj...!

Relax v parku

Krásy objevené na prochádkách

Pohoda na terasách

...a na záver...

Fotografia, ktorá vyčarila úsmev na našich tvárach:

...čo dodať?... Leto bolo plné prekvapení. Prekvapila aj naša Sabinka. V jedno slnečné dopoludnie sa s obrovskou chuťou zapojila do zametania nášho nádvoria. Na fotografii vidno, ako jej to išlo od ruky. Popri zametaní stihla aj tancovať. A veruže pozametala poriadne! Všimnite si, že nikde niet ani lístočka!

Odborná príloha:

Práva a povinnosti prijímateľa sociálnej služby v kontexte platnej legislatívy SR a interných smerníc DSS Rohov

Vypracovala : Bc. Silvia Štefková

ÚVOD

Ľudské práva sú podľa prirodzeno-právnej náuky dané práva, ktoré prislúchajú každému človeku od narodenia. V minulosti boli tieto práva priznávané iba vládcom a šľachte, zatiaľ čo obyčajným ľuďom len v malej miere, prípadne boli celkom upierané. Existencia, opodstatnenosť a obsah ľudských práv sú neustálym predmetom diskusie filozofických a politických vied. Z právneho hľadiska sú ľudské práva zakotvené v medzinárodných zákonoch a dohodách, ako aj vo vnútroštátnych zákonoch mnohých krajín. Pre mnohých ľudí však teória ľudských práv ide nad rámec zákona a tvorí morálnu základňu pre reguláciu súčasného geopolitického poriadku. Pre nich znamenajú aj demokratické ideály.

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV

1.1 Sociálna služba

Podľa § 2 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách je sociálna služba odbornou činnosťou, obslužnou činnosťou, ďalšou činnosťou alebo súborom týchto činností zameraných na :

- prevenciu vzniku nepriaznivej situácie fyzickej osoby, rodiny, komunity,
- riešenie vzniku nepriaznivej situácie fyzickej osoby, rodiny, komunity,
- zmiernenie vzniku nepriaznivej situácie fyzickej osoby, rodiny, komunity,
- zachovanie, obnovu, rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život,
- podporu začlenenia fyzickej osoby do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba sa podľa § 2 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

1.2 Poskytovateľ sociálnej služby

Poskytovateľom sociálnej služby je podľa § 3 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách:

- obec,
- právnická osoba zriadená alebo založená obcou,
- právnická osoba zriadená alebo založená vyšším územným celkom,
- iná osoba.

1.3 Prijímateľ sociálnej služby

Prijímateľom sociálnej služby je podľa § 3 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách fyzická osoba, ktorá je:

- občan SR s trvalým alebo prechodným pobytom v SR,
- cudzinec - občan členského štátu EÚ s trvalým pobytom v SR, študujúci alebo pracujúci v SR,
- rodinný príslušník cudzinca s povolením na trvalý pobyt v SR,
- cudzinec – rodinný príslušník občana SR s trvalým pobytom v SR,
- cudzinec, ktorý nie je občan EÚ a jeho práva vyplývajú z medzinárodných zmlúv SR,
- cudzinec s poskytnutou doplnkovou ochranou,
- cudzinec s poskytnutým dočasným útočiskom,
- Slovák žijúci v zahraničí, zdržiavajúci sa v SR nepretržite aspoň 180 dní /rok.

1.4 Ľudské práva

Medzi základné ľudské práva patrí napríklad právo na život, osobnú slobodu a bezpečnosť, slobodu prejavu, svedomia, spolčovania, právo zhromažďovania a iné. Sú to univerzálne práva všetkých ľudských bytostí, nezávislé od jurisdikcie alebo iných faktorov, ako sú etnický pôvod, národnosť, náboženstvo, pohlavie a podobne.

Ľudské práva boli deklarované viacerými významnými dokumentmi:

- dokumentom Habeas Corpus Act,

- Deklaráciou práv človeka a občana,
- Všeobecnou deklaráciou ľudských práv,
- Deklaráciou práv dieťaťa z 1959,
- Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach,
- Listinou základných práv a slobôd.

2 LEGISLATÍVA SR

Práva a povinnosti pri poskytovaní sociálnej služby sú jasne zadané v Zákone NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a noviel (tretia hlava, § 6). Tento zákon zároveň ustanovuje povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb (druhá hlava, § 5), s odvolaním na Zákon NR SR č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sa v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania, v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodu ich pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Prijímateľmi sociálnej služby sú ľudia, ktorí potrebujú sociálne služby na vyriešenie zlej sociálnej situácie, často súvisiacej s ich nepriaznivým zdravotným stavom, či ťažkým zdravotným postihnutím. Oblasť podpory, ochrany, zabezpečovania plnohodnotného a rovnakého užívania všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podpory úcty k ich dôstojnosti zabezpečuje okrem uvedených dokumentov, špeciálne Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Tento dohovor vďaka svojmu špecifickému zameraniu vyplňuje medzeru v systéme medzinárodných zmlúv na ochranu ľudských práv s cieľom odstrániť prekážky, ktoré bránia osobám s postihnutím, či už telesným alebo duševným, zapojiť sa do normálneho života.

2.1 Práva a povinnosti prijímateľa sociálnej služby podľa Zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a noviel

Fyzická osoba - prijímateľ sociálnej služby, má podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (tretia hlava, § 6) právo:

- na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabráňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,
- na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná,
- na utvorenie podmienok na zabezpečenie osobného kontaktu, telefonického kontaktu, písomného kontaktu alebo elektronického kontaktu s osobou, ktorú si sám určí, najmä na účel ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, nadväzovania a udržiavania sociálnych väzieb s rodinou a komunitou a udržiavania partnerských vzťahov,
- na nenarušovanie svojho osobného priestoru okrem situácie, ktorá neznesie odklad a vstup je nevyhnutný na ochranu jeho života, zdravia alebo majetku, na ochranu práv a slobôd iných fyzických osôb alebo ochranu majetku zariadenia,
- podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení prostredníctvom zvolených zástupcov prijímateľov sociálnej služby pri úprave domáceho poriadku, pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase, ak je prijímateľom sociálnej služby dieťa, má právo podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení samo alebo prostredníctvom svojho zákonného zástupcu alebo inej fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
- na náhradu škody spôsobenej poskytovateľom sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s ňou.

Osoby, ktoré sú záujemcami o sociálnu službu v Slovenskej republike alebo jej prijímateľmi, majú teda svoje uzákonené práva, počnúc výberom druhu a formy sociálnej služby, cez právo na dostupné informácie o sociálnych službách a zároveň majú právo na

ovplyvňovanie všetkých okolností súvisiacich s poskytovaním sociálnej služby. Súčasne však majú povinnosť účinne spolupracovať v procese posudzovania odkázanosti na sociálnu službu, jej poskytovania či pri vzniku akýchkoľvek zmenených podmienok ich života a sociálnej situácie. Neplatí to však v prípade ak ide o osobu pozbavenú zodpovednosti za právne úkony.

3 SMERNICE DSS ROHOV

V súlade so spomínanými dokumentmi a platnou legislatívou SR sú v našom zariadení vypracované smernice, týkajúce sa práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby, teda klientok DSS Rohov.

V interných smerniciach DSS Rohov je zahrnuté:

a) Právo na život:

- ktoré zaručuje, že nikto nesmie byť zbavený života, bez výnimky.

b) Právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom:

- umožňuje realizovať ich základné ľudské práva a slobody,
- zachováva ich ľudskú dôstojnosť,
- aktivizuje ich k posilneniu sebestačnosti,
- zabraňuje ich sociálnemu vylúčeniu,
- podporuje ich začlenenie do spoločnosti.

c) Právo na ochranu zdravia, ktoré zaisťuje:

- poskytovanie odbornej zdravotnej starostlivosti,
- zaistenie predpísanej terapie, rehabilitácie, podávania liekov,
- absolvovanie preventívnych prehliadok,
- prevenciu úrazov.

d) Právo na ľudskú dôstojnosť, osobnú česť, dobrú povesť a ochranu osobných údajov, ktoré súvisí s:

- zachovávaním mlčanlivosti zamestnancov DSS o údajoch o klientkach,
- ochranou pred mučením, krutým, neľudským, ponižujúcim zaobchádzaním, reštriktívnymi opatreniami, psychickým, sexuálnym, či iným zneužívaním (nútené práce alebo služby),
- ochranou pred zastrašovaním, nálepkovaním, stigmatizáciou, zneplatňovaním, ignorovaním, zvecňovaním, zosmiešňovaním, či ponižovaním,
- ochranou pred využívaním klientok k verejnej prezentácii.

e) Právo na nedotknuteľnosť osoby a súkromia, ktoré sa týka:

- rešpektovania intimity klientok (pri prezliekaní, kúpaní, vstupovaní do izby ...),
- ochrany pred porušením listového tajomstva,
- rešpektovania osobných vecí klientok a nepoužívania týchto vecí bez ich vedomia.

f) Právo na bývanie, ktoré v sebe zahŕňa:

- rešpektovanie vlastného priestoru klientok – izieb, v ktorých sú ubytované,
- ochranu pred nevhodným zasahovaním a vstupovaním do izieb (bez klopania, súhlasu ubytovaných klientok...),
- možnosť požiadať o uzamknutie izby /riziká s tým spojené vyhodnocuje riaditeľka DSS/,
- umožnenie premiestnenia klientok na vlastnú žiadosť, z osobných, zdravotných, ekonomických alebo iných dôvodov.

g) Právo na slobodu pohybu a pobytu, zaručujúce:

- ochranu pred uzamykaním klientok v miestnostiach,
- možnosť voľného pohybu klientok v rámci areálu DSS,
- možnosť opustiť zariadenie samostatne alebo hromadne (po schválení zákonným zástupcom a informovaní riaditeľky DSS).

S týmto právom súvisí aj otázka telesného a netelesného obmedzenia.

- Zákon NR SR č 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov v § 10 striktne definuje a vymedzuje, za akých podmienok je možné používať

prostriedky telesného alebo netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby – klientky DSS Rohov

- Prostriedky obmedzenia možno použiť len v prípade, ak je priamo ohrozený život alebo zdravie klientky alebo ak je priamo ohrozený život alebo zdravie iných fyzických osôb. Ich použitie je možné len na nevyhnutne potrebný čas na odstránenie priameho ohrozenia.
- Prostriedky netelesného obmedzenia (majú prednosť pred telesným obmedzením): verbálna komunikácia, odvrátenie pozornosti, aktívne počúvanie.
- Prostriedky telesného obmedzenia: špeciálne úchopy, umiestnenie klientky do miestnosti na bezpečný pobyt, fixácia klientky len v prípade doporučenia odborného lekára – psychiatra, použitie tlmiacich liekov len na základe doporučenia lekára – psychiatra.

h) Právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania, ktorého cieľom je:

- ochrana pred zabraňovaním voľby náboženského vyznania a s tým súvisiacich prejavov správania, myslenia a konania.

i) Právo na vytvorenie podmienok pre:

- zabezpečenie kontaktov s osobami, ktoré si samy určia, formou osobného, telefonického alebo písomného kontaktu,
- ochranu ich práv a právom chránených záujmov,
- nadväzovanie a udržiavanie sociálnych väzieb s rodinou a pôvodnou komunitou,
- udržiavanie partnerských vzťahov,
- nenarúšanie ich osobného priestoru v zariadení, mimo situácií ohrozenia ich zdravia alebo zdravia iných osôb, rizika poškodenia majetku klientok alebo zariadenia.

j) Právo na skvalitnenie aktívneho a nezávislého života naplánovaním, vypracovaním a realizovaním Individuálneho plánu:

- prostredníctvom zvoleného koordinátora plánovania, tzv. kľúčového pracovníka klientok, ktorý zabezpečuje úplné rozpätie potrebných sociálnych služieb, jasne definovaných potrieb, želaní a cieľov. Súčasne platí právo klientok participovať na plánovaní IP.

k) Právo na voľbu zástupcu v DSS, prostredníctvom ktorého sa môže spolupodieľať:

- na určovaní životných podmienok v zariadení,
- pri úprave domáceho poriadku,
- pri riešení vecí súvisiacich s kvalitou a podmienkami poskytovania služieb v zariadení,
- pri výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase.

l) Právo na slobodu prejavu, ktoré chráni:

- pred bránením alebo obmedzovaním klientok vo vyjadrovaní názorov, myšlienok, postojov, či pocitov.

m) Právo na informácie, ktoré kladie povinnosť:

- poskytovania všetkých potrebných informácií, (bez zamlčovania), týkajúcich sa klientok, ich osoby, rodinného prostredia alebo rizikových činností (s výnimkou informácií, ktoré by mali negatívny dopad na psychiku a zdravie klientok).

n) Právo na zhromažďovanie a združovanie, ktoré umožňuje:

- slobodne sa zoskupovať v areáli DSS a podporovať priateľské vzťahy klientok (v súlade s bezpečnostnými predpismi),
- zúčastňovať sa na činnosti záujmových, či iných organizácií v zariadení,
- zúčastňovať sa na kultúrnych, športových, záujmových aktivitách mimo zariadenie.

o) Právo voliť, ktoré chráni:

- pred zamedzením účasti na voľbách.

p) Petičné právo, umožňujúce:

- žiadať, navrhovať, sťažovať sa (ústne, písomne).

q) Právo na vzdelanie, týkajúce sa:

- celoživotného vzdelávania, vrátane povinnej školskej dochádzky a ďalších škôl, v prípade, že zdravotný stav umožňuje vzdelávanie.

r) Právo na slobodnú voľbu povolania:

- s podporou pri vyhľadaní pracovných príležitostí alebo činností mimo zariadenie, v prípade klientok, ktorým zdravotný stav umožňuje pracovať.

s) Právo podať žiadosť (písomnou formou) na premiestnenie v rámci zariadenia:

- z osobných dôvodov klientky (na vlastnú žiadosť),
- z dôvodu zmeny zdravotného stavu,
- z ekonomických dôvodov,
- vzhľadom k primárnym diagnózam klientok je potrebné vždy prihliadať na realitu ich požiadaviek vo vzťahu k ich diagnózam, k personálu a k finančným, personálnym a materiálnym podmienkam zariadenia (v prípade nereálnych podmienok je potrebné hľadať kompromisy).

t) Právo podať sťažnosť na kvalitu alebo spôsob poskytovania služieb, ktorá:

- môže byť podaná kedykoľvek,
- môže byť podaná osobne, prostredníctvom zákonného zástupcu alebo opatrovníka, prípadne inej klientky, či zamestnanca - zástupcu klientky,
- forma sťažnosti môže byť ústna, písomná – poštou, alebo vhozená do „Schránky dôvery“,
- sťažnosť musí byť riadne zaevidovaná a vybavená do 30 dní od jej podania,
- v DSS je vytvorený Formulár na podávanie a riešenie sťažností.

u) Právo na vlastníctvo majetku, týkajúce sa:

- ochrany osobných vecí,
- možnosti využívať vlastný majetok.

v) Právo na vreckové, pričom:

- výška vreckového je stanovená podľa veku klientky,
- za jeho čerpanie je zodpovedná sociálna pracovníčka a spolupracujú sociálna pracovníčka, vedúca oddelenia a klientka.
- klientky majú právo použiť vreckové na nákup: doplnkov výživy, vecí osobnej spotreby, ktoré v zmysle zákona DSS neposkytuje (napr. bižutéria, manikúra, zvukový

nosič, kniha...), kultúrno-spoločenské akcie, rekreácie, výlety, návštevu kozmetičky, pedikúry, kaderníčky (pokiaľ tieto služby neposkytuje DSS).

ZÁVER

Z uvedených skutočností obsiahnutých v smerniciach DSS Rohov vyplýva, že každý klient má právo žiť v čo najmenej obmedzujúcom prostredí, s možnosťou súkromia, voľného pohybu a vzdelávania. Na prvom mieste v prístupe ku klientom DSS Rohov je podľa interných smerníc ochrana života, zdravia a bezpečia, ďalej slušné zaobchádzanie, láskavý, starostlivý prístup, ohľaduplné konanie, porozumenie a samozrejme plná vážnosť a dôstojnosť vo vzťahu ku klientovi. Dôraz je kladený na právo na integráciu do spoločnosti, individuálny osobný rast, individuálnu starostlivosť, slobodnú voľbu, právo na voľné vyjadrenie požiadaviek, myšlienok, na kontakt s príbuznými, priateľmi a okolím, na poskytovanie všetkých služieb súvisiacich so zlepšením kvality života, spolu s účasťou na spoločenskom a kultúrnom živote a poskytovaním informácií.

Ak je klient spôsobilý na právne úkony, čo znamená, že má schopnosť vlastným konaním nadobúdať svoje práva a povinnosti, je zodpovedný za svoje správanie a konanie a má aj povinnosti súvisiace s pobytom v zariadení. Ide predovšetkým o dodržiavanie zásad hygieny, protipožiarnych opatrení, bezpečnostných predpisov, zásad slušného správania, nepoškodzovania zariadenia domova, dodržiavanie denných a nočných režimov, harmonogramov činností a podobne.

Ak je však klient pre duševnú poruchu čiastočne alebo úplne pozbavený spôsobilosti na právne úkony, nenesie úplnú alebo žiadnu zodpovednosť za svoje konanie a správanie a teda nie je možné klásť mu podmienky, povinnosti a vyžadovať ich rešpektovanie, či plnenie.

V takomto prípade je základnou povinnosťou – povinnosť poskytovateľa sociálnej služby - chrániť a podporovať práva, záujmy a slobodu klienta.

Zoznam použitej literatúry

REPKOVÁ, K., BRICHTOVÁ, L. *Sociálna ochrana starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím – vývoj od roku 2012*. 1. vyd. Bratislava: EPOS, 2012. 111 s. ISBN 978-80-8057-960-9

Smernica DSS Rohov č. 1/2011 o ochrane základných ľudských práv a slobôd klientok Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Smernica DSS Rohov č. 4/2011 Premiestňovanie klientok v rámci organizácie v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Smernica DSS Rohov č. 5/2011 Pravidlá na podávanie a vybavovanie sťažností, ktoré súvisia s poskytovaním sociálnej služby v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Smernica DSS Rohov č. 9/2011 Metodika telesného a netelesného obmedzenia klientky v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Dodatok č.1 k Smernici DSS Rohov č. 9/2011 Metodický pokyn k telesnému a netelesnému obmedzeniu klientky v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove – bezpodnetná miestnosť

Smernica DSS Rohov č. 12/2011: Poskytovanie mesačného vreckového, vecných darov a príspevku na prilepšenie stravy deťom s nariadenou ústavnou výchovou v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Smernica DSS Rohov č. 6/2014 vnútorné pravidlá vymedzujúce práva klientov v Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Rohove

Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a noviel

Toto je už naozaj všetko!

Sľubujeme ale, že už v jeseni budete môcť čítať ďalšie vydanie nášho časopisu. Užite si ešte zvyšok leta a my sa už teraz tešíme na to, ako Vám budeme písať Rohovské jesenné noviny.

ŠŠ

Majte sa!

Rohovské letné noviny

Redakcia: Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých č. 27, 906 04 ROHOV

Šéfredaktor: Bc. Silvia Štefková

Redaktorky a ilustrátorky letného vydania 2016: Emília Biháryová, Zuzana Bučková, Miriam Geršičová, Lýdia Perediiová, Silvia Galgociová, Zdenka Pavlíková, Dominika Melencová, Jana Juráňová, Jana Malíková, Alžbeta Szomolaiiová, Denisa Hamburgová, Zlatica Švrčková, Michaela Šimková, Nora Baričová, Kristína Delemanová

Grafická úprava: Bc. Silvia Štefková

Distribuuujeme: My

Navštívte nás na: www.promethea-rohov.eu

